

Klassifisering	Åpen
Dato ferdigstilt	23.02.2026
Info cut off	31.12.2025
Antall sider	4 inkl. forside og vedlegg

Grov vold i Sør-Vest politidistrikt i 2025

Kortrapport - oppdatering

1. Bakgrunn og formål

I september 2025 ferdigstilte Sør-Vest politidistrikt en intern rapport om grov vold i distriktet. Formålet med rapporten var å se på utviklingen av grov vold over en tiårsperiode for å danne et grunnlag for å vurdere videre utvikling. I tillegg til en statistisk analyse av tiårsperioden inneholdt rapporten en grundigere gjennomgang av sakene fra 2024 til og med juli 2025. Åsted, våpenbruk og relasjon mellom gjerningsperson(er) og fornærmet ble kartlagt, samt en gjennomgang av politiets kunnskap om gjerningspersonenes oppvekst- og levevilkår. Hovedfunnene i rapporten ble delt offentlig, men rapporten i sin helhet er ikke offentliggjort.

Formålet for denne kortrapporten er å vurdere situasjonsbildet for 2025 opp mot funnene fra overnevnte rapport. Det presiseres at alle sakene fremdeles er under etterforskning, hvilket kan medføre endringer i antall gjerningspersoner, og at saker kan resultere i frifinnende henleggelse eller dom.

Begrepet "gjerningsperson" benyttes for de personer som er registrert som mistenkt eller siktet i ikke-avgjorte saker, og for personer som er domfelt. Personer som er frifunnet enten ved dom eller frifinnende henleggelse er ikke en del av statistikken.

I rapporten benyttes begrepet "normalbilde" som en betegnelse på hva politiet forventer av registrert grov vold. Normalbildet baseres på antallet registrerte saker i tidsrommet 2015-2024 i Sør-Vest politidistrikt.

2. Beskrivelse

2.1. Grov vold i perioden 2015-2024

Grov vold i Sør-Vest politidistrikt preges av et stabilt og relativt lavt antall hendelser. Det presiseres at tallene er så lave at det skal lite til for at endringer fremstår som markante. Begrepet grov vold omfatter grov kroppsskade, drapsforsøk, drap og forbund om alvorlig skade eller død.

Tallene for tiårsperioden 2015 til og med 2024 viser at det i gjennomsnitt registreres 22 grove voldshandlinger i året. Grove kroppsskader utgjør 70% sakene, etterfulgt av drapsforsøk (21%) og drap (9%). Det har forekommet svingninger, men ingen tydelig endring over tid. Forbund-saker forekommer sjelden og vurderes ikke å være en del av normalbildet for distriktet.

Mesteparten av den grove volden skjer i byene på kvelds- og nattestid. Gjerningspersonene er hovedsakelig menn i aldersspennet 19-35 år som er kjent for politiet. Majoriteten av gjerningspersonene har tidligere voldshistorikk. Kvinner utgjør 10% av gjerningspersonene ved grov kroppsskade. Andelen er noe høyere i saker som gjelder drapsforsøk og drap. Andelen kvinner er også høyere i den gruppen som dømmes til overføring til tvungent psykisk helsevern eller tvungen omsorg. Medianalderen for menn er 26 år mot 35 år for kvinner. Gjerningspersoner under 18 år utgjør en svært liten andel av det totale antallet gjerningspersoner, men med flere registrerte de siste fem årene.

2.2. 2025 sett i lys av tallene for 2015-2024

I 2025 ble det registrert 26 grove voldssaker. Tre av sakene er registrert som forbund-saker. Grove kroppsskader utgjør fremdeles den største andelen av sakene med rett over halvparten av sakene. Andelen drapsforsøk har vært noe høyere i 2025 enn gjennomsnittet for tiårsperioden, men er også det tallet som har vist størst svingninger siden 2015. Det har ikke forekommet drap i Sør-Vest politidistrikt i 2025.

Voldsutøvelsen har i stor grad foregått i byer på kvelds- og nattestid. Våpen ble benyttet i 75% av sakene og stikkvåpen utgjør majoriteten av våpenbruken. I nesten 70% av alle sakene har politiet kjennskap til en form for relasjon mellom gjerningsperson og fornærmede. Relasjonen varierer fra familiær relasjon til perifert bekjentskap.

Medianalderen for gjerningspersoner i registrerte saker i 2025 er 21 år. I gjennomsnitt har det i tiårsperioden vært seks saker per år med mer enn én registrert gjerningsperson. I 2025 var antallet elleve. Forbund-sakene fra våren 2025 er en del av denne økningen med flere unge gjerningspersoner. Disse sakene er også med på å trekke ned aldersmedianen.

Gjerningspersoner anmeldt for grov vold i 2025 er i politiets registre registrert med til sammen over 1500 saker uavhengig av saksutfall. En tredel av sakene er voldssaker. Over halvparten av gjerningspersonene har hatt vanskelige oppvekstvilkår og faller inn under en eller flere sårbarhetsfaktorer: mangel på omsorgspersoner, lav eller ikke fullført utdanning, psykisk uhelse, rusmiddelbruk og kontakt med barnevernet fordi hjemmesituasjonen ikke har vært god nok. Rusmiddelbruk gjelder for opp til 75% av gjerningspersonene. Flere av dem har hatt en tidlig rusdebut og havnet i miljøer hvor tyverier, personran og salg av narkotika har vært vanlig.

3. Vurdering

I rapporten fra september 2025 ble 17-25 grove voldssaker pr år vurdert til å være innenfor normalbildet. Det fordelte seg på 14-17 grove kroppsskader, to til fem drapsforsøk og ett til tre drap. I 2025 ble det registrert 26 saker, hvorav tre er forbund-saker som ikke vurderes som del av normalbildet. Både i 2024 og 2025 er det registrert ni drapsforsøk. Det er for tidlig å si om dette skyldes endring i kodingspraksis i politiet, naturlige svingninger eller om volden har blitt grovere. Tallet for drapsforsøk har variert fra null til 13 i tiårsperioden 2015-2024.

Gjerningspersonene i 2025 har mer voldshistorikk enn gjennomsnittet for tiårsperioden 2015-2024. De debuterer med eller eskalerer raskere til grov vold. Flere av gjerningspersonene i 2025 har hatt vanskelige oppvekstvilkår med utfordringer knyttet til rusmiddelbruk og psykisk uhelse. Videre er våpenbruken høy, og da særlig bruken av stikk- og huggvåpen. Fortsetter utviklingen med vold og bevæpning blant unge og personer med psykisk uhelse er det *mulig* at den grove volden vil øke. Det er *meget sannsynlig* at forebygging og tverretattlig arbeid innen psykiatri, rus og ungdomskriminalitet vil bidra til å holde tallene for grov vold nede.

4. Vedlegg

4.1. Sannsynlighetsord

Vurderinger vil alltid inneholde en grad av usikkerhet. For å håndtere dette på en standardisert og strukturert måte, er det benyttet sannsynlighetsord (se tabell):

Nasjonal standard	Beskrivelse	NATO standard
<i>Meget sannsynlig</i>	Det er meget god grunn til å forvente...	Highly likely (>90%)
<i>Sannsynlig</i>	Det er grunn til å forvente...	Likely (60-90%)
<i>Mulig</i>	Det er like sannsynlig som usannsynlig...	Even chance (40-60%)
<i>Lite sannsynlig</i>	Det er liten grunn til å forvente...	Unlikely (10-40%)
<i>Svært lite sannsynlig</i>	Det er svært liten grunn til å forvente...	Highly unlikely <10%